

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЪ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

ИЗЛИЗА ВСЪКИ МЕСЕЦЪ

Редактира комитетъ отъ учители.

БРОЯ 1 ЛЕВЪ

Ръкописи и суми се изпращатъ до
Срѣдищния директоръ—Шуменъ

Разрешенъ съ № 1020 — 3. II. 1937 г. на
г. Областния директоръ — Шуменъ.

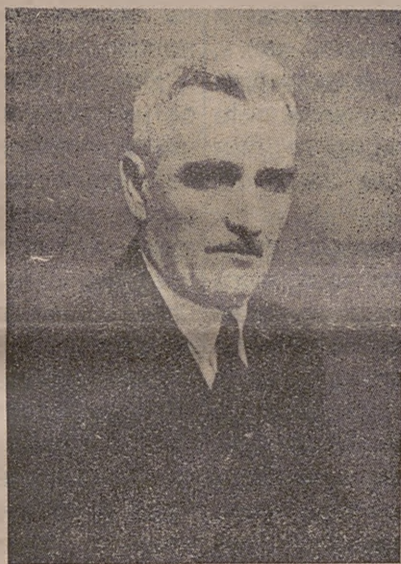

ГОЛЪМИ БЪЛГАРИ.

Василь Петровъ.

Стилианъ Чилингировъ

Народътъ почита единъ светецъ — Св. Стилианъ детепазителъ. Църквата нѣма такъвъ. По иконитъ Св. Стилианъ е рисуванъ съ дете на ржце,

Когато на нѣкои хора децата мрѣли, не се задържали, кръщавали ги на тоя светецъ. Народътъ, увѣрва, че децата се задържали.

Не зная по сжщитъ ли причини нашиятъ писателъ е билъ кръстенъ Стилианъ, но той е билъ подъ нѣкое голѣмо покровителство. Лошитъ условия на неговото детинство не сж убили духа у него. Напротивъ, подтикватъ го къмъ работа, работа, работа надъ себе си, за да стане гордостъ за Шуменъ, едно голѣмо име за България.

Роденъ е въ Шуменъ на 26 октомврий 1881 г. Баща му, по-рано състоятеленъ еснафинъ, запада. Нѣмането кара детето да чиракува, да работи въ тютюневата фабрика. Събира пара по пара за учебници и книги за прочитъ.

Той завършва педаг. училище, става учителъ. Това

не му стига. Постъпва въ университета. Учителствува въ Соф. гимназии, работи въ нар. библиотека, усъвършенствува се въ Германия и пакъ учителствува.

После става директоръ на Нар. библиотека, на Нар. етногр. музей.

Презъ всичкото това време, той пише за малки и голѣми, държи сказки изъ читалищата (по-вече отъ 600), проучва възраждането ни Като резултатъ, написва една голѣма и много ценна книга — „Бълг. читалища преди освобождението“.

Стилианъ Чилингировъ ще остави голѣмо наследство за нашата книжнина — много стихове, романи, разкази, драми, научни статии и книги.

Много отъ книгитъ му сж наградени отъ Мин. нар. просвѣщение, отъ акад. на наукитъ, при конкурси, за голѣмитъ имъ достоинства.

Изглежда, че народниятъ светецъ, като го запазилъ живъ и здравъ, му е далъ силенъ духъ, за да пребъде името му като книжовникъ.

Стихотворения отъ

Веса Паспалеева

Мартино хорце.

На хорцето всички!
Дайте си ржчица,
съ пѣсенъ да посрещнемъ
Марта хубавица!

Ако е сърдита,
въ мигъ ще се засмѣе,
Щомъ като ни чуе
радостно да пѣемъ...

Мартенички пѣстри
всѣки да си върже,
цвѣте да напѣпи
срѣдъ лехитъ бърже.

Слънчо да погали
съ ясенъ ликъ земята,
весели да букнатъ
въ нивитъ житата.

Щъркелчо да дойде,
пойни птички — ято —
тукъ да ни веселятъ
цѣло, цѣло лѣто!

На хорцето всички!
Дайте си ржчица,
съ пѣсенъ да посрещнемъ
Марта хубавица.

Мартенички.

Цапъ! цапъ! ржчички!
съ мартенички червени,
съсъ бухнати реснички,
сини, бѣли, зелени...

Цапъ! цапъ! ржчички!
баба Марта избърза,
на вратлето жълтичка
съсъ коприна завърза.

Да порастне голѣмо,
Златокосо момиче,
да ми бжде засмѣно —
всѣки да го обича.

Сърдита Марта.

Съ усмивка баба Марта
едва що ни погали
и ето вѣтроветъ
пакъ тичатъ полудѣли

Намусена, сърдита
вилнѣе задъ баири,
че косенцето чула
на сливата да свири...

Защо не се засмѣе?
Защо не е добричка?
Какво ѝ лошо стори
Тазъ малка, пойна птичка?

Ив. Вазовъ

ВЪЗПОМЕНАНИЯ ОТЪ БАТАКЪ.

(Разказъ отъ едно дете).

Отъ Батакъ съмъ, чичо. Знаешъ ли Батакъ?
Хе, тамъ задъ горитъ . . . много е далече,
Нѣмамъ татко, майка: ази съмъ сиракъ
И треперя малко, зима дойде вече

Ти Батакъ не си чулъ, а азъ съмъ отъ тамъ:

Помня го клането и страшното време.

Бѣхме деветъ братя, а останахъ самъ.

Ако ти разкажа, страхъ ще те съземе.

Като ги изклаха, чичо, азъ видѣхъ . . .

Съ топоръ ги сѣчеха, ей тъй . . . на дръвника

Апъкъ ази плачехъ, па ме бѣше страхъ.

Само бачо Пеню съ голѣмъ гласъ извика . . .

И издѣхна бачо . . . А единъ хайдукъ

Баба ми закла я подъ вехтата стрѣха

И кръвта протече изъ нашия капчукъ . . .

А ази бѣхъ малъкъ и менъ не заклаха

Татко ми излѣзе изъ кжщи тогазъ

Съ брадвата въ ржцетъ и нѣщо продума . . .

Но тѣ бѣха много: пушнаха завчасъ

И той падна възнакъ, уби го куршума.

А мама изкочи, отъ кжде не знамъ,

И надъ татка фана да вика, да плаче . .

Но нея скълцаха съ единъ ножъ голѣмъ,

Затова съмъ, чичо, азъ сега сираче.

А бѣ много страшно тамъ да бждешъ ти.

Не знамъ що не щѣха и менъ да заколатъ:

Но плѣзнята пламна и взе да пращи.

И страшно мучеха кравата и волтъ.

Тогава побѣгнахъ плачешкомъ навънъ

Но после, когато страшното замина —

Казаха, че въ она голѣми огънь,

Изгорѣлъ и вуйчо, и дѣдо, и стрина.

И черквата наша, чичо, изгорѣ,

И школото пламна, и девойки двесте

Станаха на вжгленъ — нѣкой ги запрѣ . . .

Та и много още дяда и невести

А кака и леля, и други жени

Мжчиха ги два дни, та па ги затриха.

Още слушамъ чичо, какъ пискатъ они!

И детенца много на маждракъ набиха.

Всичкий свѣтъ затриха! Какъ не бѣ ги грѣхъ?

Само дѣдо Ангелъ оживѣ, сюрмаха.

Той пари съ котела собираше за тѣхъ:

Но попъ Трандафила съ гвоздеи коваха!

И ужъ бѣше страшно, пѣкъ не бѣ ме страхъ,

Азъ треперѣхъ само, но не плачехъ веки.

Менъ и други дяда отведоха съ тѣхъ

И гжжви съдрани увиха на всѣки.

Въ помашко село, не знамъ кое бѣ,

Мене ме запрѣха нейде подъ земята.

Азъ изъ дупка гледахъ синьото небе

И всѣки день плачехъ за мама, за тата.

Но поганска вѣра да чуя не щѣхъ!

По-добре умирахъ, но не ставахъ турка!

Като ни пуснаха пакъ въ Батакъ живѣхъ . . .

Подиръ две години посрещнахме Гурка!

Токазъ лошо врѣме и за тѣхъ наста:

Клахме ги и ние, както тѣ ни клаха;

Но нашето село, чичо, запустя,

И татко и мама веки не станаха.

Ти, чичо, не си чулъ заради Батакъ?

А азъ съмъ отъ тамо . . . много е далече . . .

Два дни тукъ гладувамъ, щото съмъ сиракъ.

И треперя малко: зима дойде вече.

НАШИ СВЕТИНИ.

Велико Търново.

Към 1,187 год. въ Византия настъпват междоусобици. Умният хора въ нея се стрѣсватъ за бжднитѣ на империята. Търсятъ причинитѣ. Понеже това става въ срѣднитѣ вѣкове, време черно за науката, прѣсва се слухъ, че Св. Димитъръ Солунски, покровителъ на ро-

Балдуиновата кула.

меитѣ, недоволенъ отъ тѣхъ ги е напустналъ. Страхъ обзема всички.

Тогава около Тръновъ градъ живѣли боляритѣ Асенъ и Петъръ. Тѣ виждали, че народътъ издѣхва подъ тежестта на данъци, избиванъ е по войни изъ незнайни полета, мѣкнатъ е като добитѣкъ за благо на Византия, подтисница и врагъ на бѣлг. народъ.

Изъ Тръновъ градъ се прѣска слухъ, че наистина Св. Димитъръ избѣгалъ и се е прехвърлилъ въ България. За да му дадатъ подслонъ, Асенъ и Петъръ построили храмъ на негово име.

Прѣснали се скороходци изъ страната. Канятъ боляри, народа на освещаване храма.

Насърдени отъ неочакваното покровителството на светеца, забързватъ всички къмъ Тръново.

Църквата е украсена по царски. Много боляри и народъ, съ изправени вече

глави, съ прояснени погледи слушатъ службата. Тя свършва. Предъ олтаря излиза архиепископъ Василий и разказва, че светецътъ обещалъ покровителството си за бѣлг. народъ. Гласътъ на архиепископа се повишава. Той заговорва за народнитѣ теглила. Вдѣхновено той продължава, че Богъ му се явилъ на сънъ и заповѣдвалъ да увѣнчае съ царска корона Асенъ. Радостни викове изкочили изъ хиляди гърла и разтърсили околнитѣ височини, които предали тѣзи викове отъ ридъ на ридъ, отъ кжтъ на кжтъ повсичко бѣлгарско.

Робътъ билъ дигналъ ржка противъ Византия, господаря си.

Следъ двегодишни битки България е независима, свободна. Цариградъ отстъпва, но не се примирява. И въ царския палатъ се промѣква измѣната. Царътъ е убитъ, а после — неговия братъ. Черната измѣна броди изъ болярството, бѣга въ Цариградъ, смущава духоветѣ.

Трапезица.

Стенитѣ на Тръновградъ чули много тържествующи гласове на защитницитѣ си, видѣли много врагове предъ портитѣ си.

Изъ азиатскитѣ стени дошли татаритѣ. Измѣната, отровата мѣнятъ царетѣ, намаляватъ духа на народа. Нѣколкото славни царски сѣнки не могатъ да го поддържатъ. Тѣ сж минали вече въ историята.

Братоубийствата продължаватъ. Такова било вре-

мето. Народътъ бедствувалъ Блѣска на царската корона мамилъ много очи, пречупвалъ много души, но пречилъ да се види истинското положение на народа.

Облѣци постѣмнили небето. Далечъ се чували глухи и страшни тътнежи. Зачуло се името на османлитѣ. Като ураганъ помитали тѣ всичко по своя пжтъ. Вихрушката се разразила изъ Балканския полуостровъ и заличавала царство следъ царство. Дошла до България. Жертвата, откъсната отъ сърдцето на царъ Ив. Шишманъ, не спрѣла врага. Бурята никой не може да спре. Мара, хубавата бѣла бѣлгарка не умилювала сърдцето на Мурада. Шишманъ е занятъ нѣкъде съ война. Тръново е обсадено. Ужасъ изпълва сърдцето на защитницитѣ му. Единъ светецъ се мѣчи напраздно да имъ вдѣхне сили. Патриархъ Евтимий остава въ ренъ на народа си. На 17 юний 1393 год. предателска ржка отваря една врата на крепостта. Смъртта влиза въ Тръново, заедно съ турцитѣ, подъ водител-

клани. 110 трупове били изхвърлени изъ урвитѣ на Янтра. Започнали изъ града грабежи, убийства, пленъ.

Патриархътъ билъ заточенъ. Останалъ народътъ безъ царъ, убитъ незнайно кжде, безъ първенци, безъ

Църквата Св. 40 мъченици.

покровителъ, като сираче

Когато вестта дошла за прѣвъ пжтъ, че турцитѣ сж влѣзли въ града, на Царювъ връхъ, въ царската църква „Св. Петка“ имало свадба.

Ужасени всички се разбѣгали. Булката се скрила въ олтаря, а младоженеца отишелъ да се бие по крепостнитѣ стени. Като влѣзли турцитѣ въ града, тѣ намѣрили скритата булка и я убили. Нейниятъ духъ, облѣченъ въ незѣстинска премѣна се се явявалъ всѣкога, следъ това, по-голъми дни и молилъ да бжде освободенъ.

5 вѣка изминали въ страдания и 5 вѣка този духъ искалъ освобождение, крепилъ народа да не заспи.

Янтра се вие като змия изъ града и околноститѣ му. Кжщитѣ накачали изъ височинитѣ, даватъ на Тръново приказниченъ видъ, правятъ го единственъ въ цѣлия свѣтъ.

Красиво е Тръново! Свето за насъ, което е мѣсто на славни преживѣлици и трагедии изъ нашето минало, то ще има какво да ни покаже. Затова ученици отъ цѣла България ходятъ тамъ на поклонение.

Въ църквата „Св. 40 мъченици, построена отъ Царъ Ив. Асенъ II сж запазени два надписа. — Единътъ неговъ, въ който се разказва за битката му при Клокотница, другия останалъ отъ ханъ Омуртагъ.

Балдуиновата кула ни разказва за дни, когато бѣлгаритѣ сж сжидили и надъ латинцитѣ — кръстоносци.

Много нѣща има Тръново за показване. Туристическата хижка и тръновци даватъ подслонъ на всички.

Идете, деца, порадвайте се на града и снемете шапки по старинитѣ, гдето нѣкога България се роди за второ сжществование, макаръ че следъ това проспа 5 вѣка.

Нещастаето никога не е било вѣчно. Звездата на България пакъ изгрѣ и въ Тръново се роди конституцията, избра се първи князь, обяви се съединението презъ 1885 г., а по-после, провъзгласи се Независимостта

В. П.

Църквата Св. Димитър

Ринчо-Минчо

СЛЪНЧОВАТА НЕВѢСТА.

(Продължение отъ брой 4)

Закапали слънчовитѣ сълзи по земята и зарадвали хорскитѣ сърдца.

„Дъждъ, дъждъ, Гергьовски дъждъ, викали тѣ. Богъ веща плодородие“.

До обѣдъ плакалъ Слънчо, а следъ обѣдъ грѣйналъ съ всичка сила. Засмѣли се цвѣтенцата, тревичкитѣ, дърветата въ новата си кадифияна премѣна, запѣли птиченцата, запърхали бубулечитѣ, засвирили кавали и гайди и гайди, Всичко се веселило.

Когато люлката била вдигната на набето, Слънчовата майка чакала снаха да посрѣща. Радостно плеснала

тя ржце и се провикнала: „Добре дошла, мила снахо, добре дошла! Колко си била бѣла и хубава! Колко си била лична!“

Тѣй редила и прегръщала Грозданка. А тя потъвала въ земята отъ срамъ, цѣла зачервена, изплашена до смъртъ, тихо проплаквала.

„Не плачи, мила дъще, не плачи. Не изплаквай чернитѣ си очи на кошута. Слънчо е лудъ по тебе. На, вижъ го. Той плаче отъ мжка, че не може да се върне отъ пжтъ си, който трѣбва да мине по волята на Бога.“

Азъ нѣмамъ щерка. Ти ще ми си не снаха, а

щерка“.

Тя я сложила до себе си и замилвала руситѣ ѝ кждри. Постепенно се поуспокоила Грозданка, сложила глава въ скута ѝ, отъ време на време проплаквала, като не разбирала отъ какво плаче — дали отъ мжка по майка и баща. дали отъ страхъ, дали отъ радост по Слънчо. Въ тъмната и влажна кула, години подредъ, тя тѣй е мечтала по него. И сега, негова невѣста!

Обърнала се Слънчовата майка, помахнала съ ржка и викнала:

— Месечко, Месечко, ела да видишъ каква хубава буля ти доведе Дѣдо Господъ.

Оставилъ Месечко звездичкитѣ съ които игралъ и дошелъ. Като видѣлъ Грозданка, той занѣмѣлъ

отъ очудване. Дума не можалъ да продума,

— Той ще ти е по-малѣкъ братъ, Грозданке.

Издигнала очи Грозданка да го погледне. Месечко ѝ цѣлуналъ ржка и седналъ до нея. Не можелъ погледа си да свали отъ хубавото ѝ лице.

Зарадвала се Грозданка и го привлѣкла до себе си. Тя не е имала ни братъ, ни сестра и отъ цѣлото си сърдце поблагодарила на Бога, че ѝ дарилъ братче. Засияли очитѣ на Месечко отъ радост и благодарност. Никой до тогава не билъ стоплѣлъ тѣй добре студеното му сърдце.

— Азъ ще ти издѣламъ писана фурка, каквато никой не е виждалъ до сега.

— А пжкъ азъ ще ти чеша перченя, ще ти ошия

сипани шевици на ризата за чудо и поменъ, шепнѣли очитѣ на Грозданка.

— Бульо . . .

— Месечко, малки братко . . . продължавали очитѣ ѝ

Гледала ги Слънчовата майка и сърдце ѝ се топило отъ драгостъ.

— Постой, Месечко тука край буля си, а пжкъ азъ ще отида да приготвя, че да я срещнемъ въ нашата кжща.

Подмладила се Слънчовата майка съ много години. Отъ радостъ криле ѝ порасли.

Когато следъ малко Грозданка и Месечко влѣзли въ двора, майката ги чакала предъ старитѣ врата* (врата, презъ която се влиза въ кжщата).

Освободителната война

През 1876 в Сръдногорието пукнало едно черешово топче—единъ сподавенъ викъ за дълго же дувана свобода. Пукнало и гласа му се загубилъ въ писъцитъ на хилядитъ жертви, въ тържествующитъ закани на османцитъ господари. И цвѣтущото Сръдногорие се покрило съ пламъци. Мжката, като гжста

1877 г. на Скаково поле, край Петербургъ, следъ прегледъ на войскитъ, билъ прочетенъ единъ манифестъ. Войската и народа се радвали, а царътъ плакалъ. Билъ прочетенъ манифеста за обявяване война на Турция. Сжщия день, 29 казашки полкъ пръвъ миналъ границата между селата Кубей и България, а Дуна-

Царь-Освободитель
Александръ II

мъгла за дълго покрила пепелищата. Писъцитъ до стигнали до небето и до Европа, почукали на човъшката съвѣсть. Българскитъ въпросъ билъ сложенъ на разглеждане. Анкетитъ установили потресающи звѣрства, адски мжчения, невиджани и нечувани жертви.

Конференции и решения останали само на книга. Бавно се дигали пушецитъ изъ Сръдногорието, смрадъ отъ разлагащи тѣла се стелѣла тамъ, кждето рози цвѣтѣли.

Слабъ билъ пукота на черешовото топче, но, все пакъ, билъ достатъчно силенъ да напомни на свѣта, че има български народъ, че той иска човѣшки правдини.

Събирали се дипломати, решавали, а решенията оставали само решения.

Но... на 12 априлъ

ва билъ преминатъ въ Добруджа край с. Азаклий, около Исакача.

Добруджанци първи вкусили сладостта на свободата, за да я изгубятъ скоро, че и до сега.

На 15 юлий, на разсъмване, Волинскитъ полкъ първи миналъ Дунава при Свищовъ, а следъ ожесточени боеве, къмъ 3 ч. сл. обѣдъ, влѣзли въ града.

Въ отряда, командванъ отъ генералъ Гурко, влизали 6 дружини на българското опълчение, подъ насалството на генералъ Столѣтовъ. Отредѣтъ миналъ Дунава на 21 юний, отпразвилъ се къмъ Търново, превзелъ го на 25 с. м., миналъ Хаимъ боазкия проходъ и стигналъ Казанлъкъ. Следъ това се връща и завзема Шипка на 6 юлий.

Другъ отрядъ, сжщевременно се отправилъ къмъ

Плѣвнѣ.

Дружинитъ на българското опълчение били сформировани въ гр. Кишеневъ. Градътъ Самара имъ подарилъ едно знаме—прочуто Самарско знаме, покрито съ толкова много слава при Стара Загора и Шипка.

Опълченцитъ се били навсѣкжде тъй юнашки, че възбуждали възторгъ и похвали. Единъ воененъ корреспондентъ пише, че се били юнашки и съзнателно, както може да се бие човѣкъ, който защитава отечеството си отъ неприятель. Другъ: „Българскитъ легиони се биха като лѣвоове“. Трети: „Хоръ, които се биятъ така добре, сж достойни за своята свобода“.

При Ст. Загора 3000 опълченци сж устояли срещу 20000 турци.

На 8 августъ войскитъ на Сюлейманъ паша се изправили срещу Шипка, а на 9 с. м. почнали нападения.

Опълченцитъ и Орловци (Орловския полкъ) си дали клетва да измратъ до единъ, но да не отсѣпватъ. На 11 августъ тѣ били вече безъ хапка сухаръ, безъ капка вода, но упорито устоявали.

На късно дошла подкрепа и Шипка била спасена. При тия боеве се показали чудеса на храбростъ отъ дветъ страни.

Бъл. селяни носили изъ позициитъ вода, а като се връщали, носили ранени до превързочнитъ пунктове. Офицери и войници се напредварвали въ юначество. Макаръ ранени, следъ превързването имъ, се връщали пакъ въ боя.

На 15 августъ огъня на турцитъ престаналъ. Нетърпима воня се носила отъ неприбранитъ трупове, които почнали да се разлагатъ.

Сюлейманъ паша не можалъ да изпълни клетвата си, дадена на Султана, че ще превземе Шипка и ще създаде връзка между армийтъ на Османъ паша и

Мехмедъ Али паша. Последната атака била на 4 септемврий, презъ нощта, която струвала много жертви на дветъ страни. Презъ септемврий паднали снѣгове на Шипка. Боеветъ спрѣли. Сюлейманъ паша билъ замѣненъ съ Руефа паша.

Тогава всички погледисе отправили къмъ Плѣвнѣ. За всички е било ясно, че войната ще свърши когато падне той. Отъ Петербургъ дошла царската гвардия и прочутиятъ воененъ инженеръ генералъ Тотлебенъ. Пристѣпили къмъ пълна обсада на града. Фортветъ падали единъ следъ другъ: на 12 окт.—Горни Джѣникъ, на 16—Телишъ, на 20—Долни Джѣникъ. Единъ отчаянъ опигъ на Османъ паша да пробие обръча, който го стѣгалъ, не успѣлъ. Пашата билъ раненъ, а въ войската на стѣпила уллаха и разгромъ. Турцитъ поискали примирие. Рускитъ пратеникъ до пашата—генералъ Струковъ му заявилъ, че главнокомандующиятъ рускитъ войски иска пълно и безусловно предаване. Ранениятъ паша лежалъ на дървенъ одъръ. Дълбоко си въздъхналъ и

подиръ день идватъ, но ни единъ не прилича на другия—единиятъ честитъ, другиятъ—злочестъ“.

После погледналъ генер. Струковъ и прибавилъ: „Азъ се покорявамъ напълно на желанието на генерала“.

Следъ половинъ часъ дошелъ самъ генер. Ганецки—главнокомандующи. Той радостно подалъ ржк. на пашата и се ржкували като стари приятели. „Поздравявамъ. Ви, казалъ генералътъ. Вий водихте чудно нападение. Ще запоевдате ли на войската да предаде оржжието си?“.

Пашата мълчалъ. После далъ знакъ на Адилъ паша да изпълни желанието на генерала. Следъ мигъ, като се сѣтилъ, хваналъ сабята си, погледналъ я тжжно и продължително, въздъхналъ и мълчаливо я предалъ на генерала.

Въ това време полето почернѣло отъ предаденото оржие.

Нѣколко часа по късно, на пжтъ за Плѣвнѣ, пашата се срещналъ съ великия князъ Н. Николаевичъ. Погледитъ имъ се спрели единъ на другъ. Князътъ другарски стисналъ ржката на пашата, като му казалъ:

„Защитата на Плѣвнѣ е най голѣмия и блѣскавъ подвигъ въ историята“.

Пашата болезнено се усмихналъ, помжчилъ се да се изправи и се поклонилъ.

При Плѣвнѣ били пленени 44000 души. Между тѣхъ били 10 паши и 2128 офицери.

Сега въ войната настѣпила промѣна. Войскитъ, които били около Плѣвнѣ, се освободили и се отправили къмъ Балкана.

На 9 декемврий генералъ Гурко почналъ походъ презъ него. При студъ и виялици войницитъ се впрѣгали съ конетъ и воловетъ, за да теглятъ топове и обозъ. Изнурени, тѣ падали изъ пжтя, като често

(Следва на 4 стр.)

Паметникътъ на Ц. Освободителъ въ София, издигнатъ отъ признателната България.

още по вече се замислилъ. Обърналъ се къмъ частния си лѣкаръ и казалъ: „Днитъ не сж еднакви. День

ЛЮБЧО

(Разказъ.) На милото ми момче — Иванчо.

— На ти снахо, медъ и масло; намажи горния прагъ, че да има въ кжщата ни споръ и берекетъ, да има благъ животъ помежду ни.

Мълчишкомъ сторила Грозданка казаното. Отъ вжтре прага Слънчовата майка й дала рашето да сѣе, пакъ за берекетъ, жито, ржжъ и мамули, а следъ това, да стѣкне огънь съ ржжена и да погледне презъ куминя.

— А сега, снахо, поклони се на водника (мѣсто, кждето качатъ пълнитъ котли) и кажи: Стани ми другаръ. Чакай, дай да намажа бѣлото ти чело съ калъ отъ водника че уроки да не те ловятъ.

Прегърнала Слънчовата майка Грозданка и я завела

при нощвитъ, па й рекла:

— Ето снахо, харизвамъ ти нощвитъ. Да даде Господъ всѣкога да сж пълни съ тѣсто за свадби, кръщене по сборове и радости.

Грозданка й се поклонила и цѣлунала ржка.

— Сега си наша. Дано съ тебе радостъ грѣе въ кжщата ни, а когато се върне Слънчо вечеръ — пращенъ, гладенъ, мраченъ, да разсѣйвашъ мжкитъ му.

Взела Грозданка кобилицата, откачила котлитъ, хванала Месечко за ржка и отишли на гераня за вода.

Излѣзла Слънчовата майка подире имъ на вратника, сложила ржце подъ престилката си, и радостна усмивка се лѣла по лицето й.

(ледва)

Бѣше въ началото на м. февруарий. Отъ нѣколко дни студътъ се увеличаваше все повече и повече. Рѣкитъ, полята, нивята бѣха оковани въ ледената броня на разгнѣвения Сѣчко.

Призори, като отприщенъ бентъ, забуча силенъ вѣтъръ. Леденъ, беденъ и сиروتенъ, той се блѣскаше ту въ коминитъ, ту въ стрѣхитъ и стоборитъ, ту въ оголенитъ клони на дърветата, ксито прѣщѣха като пукащи се дапечни ледове.

Бай Иванъ се пробуди. Вслуша се. По тревожното шумоление на вестника, съ който бѣ облепенъ счупения прозорецъ на малката

стаичка, дето върху шаренъ дървенъ креватъ, подъ топли завивки, пухкаха спокойно и тихо жена и дете, разбра, че вѣнъ, на вихренъ конъ, пропуска страхотенъ вѣтъръ Пъстритъ цвѣтя, които красѣха стѣклата на прозорцитъ, му шепнѣха за голѣмия студъ, който вилнѣеше на двора, полето и гората. Той почувствува студа и въ стаята, но въпрѣки това, трѣбваше да става, защото тая сутринъ му предстоеше да отиде рано въ гората.

Въ желанието си, да не наруши съня на спящитъ той отмѣтна леко чергата и стана. Набърже се об-

лече и обу. После се загърна съ стражарската шинела и излѣзе, за да обиколи дветъ си кравички. Като се върна, свари жена си кленичила предъ печката да духа нѣколко вжлечета, които едва дишаха.

— Ей, жена, промѣлви съ зѣнашъ гласъ бай Иванъ, вѣнъ е страшенъ студъ, вѣнъ не е за мжже.

— А за жени ли?.. По пепелъта познахъ, че е много студено, отговор. Кротко жена му и продължи да духа огъня.

Бай Иванъ бързо се приготви за пжтъ. Грабна пушката, пѣхна й една пачка патрони, нарами я и излѣзе. Жената му го последва, за да го изпроводи, Огвѣнъ ги блѣсн

Творби на малкитѣ.

Освободителната война

(Продължение от 3 стр.)

заспивали, за да не се събудят вече. Топоветѣ били подвозвани съ бързината на костенурка. Това се вършело по-вече нощемъ.

Въпрѣки всичко, преминаването успѣло, а следъ нѣколко дневни сражения, била превзета и София.

Почнала се гонидба на войската предвождана отъ Сюлейманъ паша. Озвѣренъ отъ несполукитѣ си, той се готвилъ да изгори Пловдивъ, да изтрѣби населението му. Бързото напредване на рускитѣ войски попречило на заканитѣ му. И той трѣбвало да бѣга презъ Хасково за Одринъ.

Презъ това време, следъ 5 месечни бойове около Шипка, турскитѣ войски тамъ били разбити и пленени съ главнокомандующия си—Вейселъ паша.

Главно участие въ боеветѣ сж взели пакъ и българскитѣ опълченци. Настъпилъ пълненъ разгромъ на турската армия. Освободената отъ Шипка руска войска тръгнала къмъ Одринъ.

На 7 януарий 1878 год. къмъ Харманлий били пленени 20,000 кола—обозъ и такива на бѣгалци. После-

днитѣ се разбѣгали, като оставили въ колитѣ нѣколко хиляди деца, но руситѣ ги настигнали и върнали. Настанили ги въ околнитѣ села.

Одринъ билъ взетъ презъ половината на януарий. Тамъ били пленени 50000 души, 15,000 кола, 200 вагони и локомотиви.

На 19 с. м. Серверъ паша и Намъкъ паша, представители на Портата, и Вел. князь Н. Николаевичъ подписали въ Одринъ предварителния миръ.

С. Стефанския договоръ билъ подписанъ на 19 февруарий. Великитѣ сили сж били противъ тоя договоръ. „Не въ Одринъ, С. Стефано или Цариградъ се решава източния въпросъ“, викналъ Биконсфилдъ, английски министъръ.

Кървавата драма се завършила въ С. Стефано, а въ Берлинъ започнала началото на друга такава. Българскитѣ народъ билъ разпокъсанъ, разпънатъ наново.

Загълъхналъ пукота на черешовото топче. Наново започнали стенания, а въ нѣкои бѣлг. краища тѣ продължаватъ и до днесъ.

Моето магаре.

Азъ имамъ едно другарче — моето магаре Сивчо. То е много послушно, но днесъ ме много разсърди. Като се върнахъ отъ училище, отвързахъ го и отивамъ на чешмата да го напоя. Извикахъ другарчето си Кънчо да отидемъ заедно. Напоихме го и отидохме на нашата близка нива да го пасемъ съ люцерна. На връщане качихме го двама и минахме презъ рѣката. Тукъ Сивчо много ни изигра. Тъкмо въ края, на най-калното мѣсто, той подско-

чи и ний паднахме въ калъта. Станаме само калъ. Ехъ, че като взехъ една сопа, искахъ хубаво да го набия. Но като го ударихъ веднажъ, Сивчо избѣга и самъ си отиде у дома. Ние пъкъ двама окаляни съ другарчето ми, хемъ се смѣхме, хемъ се ядосвахме. Но азъ обичамъ моето магаре, и като си отидохме въ къщи, нищо не му сторихъ, а се посмѣхме по-вече.

Написахъ: Върбанъ Атанасовъ уч. отъ III отд. при училище „П. Яворовъ“ с. Злокученъ,

Първи снѣгъ.

Най ми е драгъ
Първия снѣгъ,
Кога постели
Двори широки,

Гори, ливади,
Поля и ниви
И деца малки
Съ шейни въ ржички.

Радостни, бодри,
Съ пѣсни и викъ,
Бѣгатъ и падатъ
Въ бѣлия снѣгъ.

Иванка Недѣлчева
уч. II кл. с. Дръ Стамболски

Меденитѣ питки.

Като чухме отъ мама, че наближава празника Харалампий, зарадвахме се много. Ще стане заранъта рано майка ни, ще ни омеси и опече топли питки. После ще ги намаже съ медъ и ще ядемъ сладко, сладко.

Но азъ съмъ ученичка, искамъ да зная защо се празнува тоя празникъ. Мама ми разказа, Имало единъ голѣмецъ, на име Харалампий. Той билъ добъръ човѣкъ, помагалъ на сиромаситѣ. Царя заповѣдалъ да го накажатъ, да се огкаже отъ вѣрата си. Харалампий не го слушалъ. Тогава дошли палачи и му одрали кожата съ желѣзни куки. Той изтърпѣлъ всички мъжки и като се помолилъ на Бога, издъхналъ.

И сега хората мислятъ, че Харалампий ни е освободилъ отъ всички болести. За да подсладимъ болеститѣ, употребяваме на тоя день медъ. Правимъ медени питки. Една слагаме на тавана, друга подъ вратата, та като мине нѣкоя болестъ, сладка и медена, да се улади отъ питкитѣ, та да не отива по хората. Подаваме и на комшиитѣ за здраве. Този обичай се пази много изъ селата.

Написахъ: Недѣлка Енева уч. III отд. уч. „П. Яворовъ“ — с. Злокученъ.

БЕЗЪ МАЙКА.

Бай Маринъ е беденъ човѣкъ. Той има малко ниви. Едвамъ си прехранва семейството. Единъ день буля Мариница се разболѣ. Тя легна на легло. Следъ единъ месецъ почина. Въ къщи стана тихо. Вънъ рѣмѣше ситенъ дъждъ. Сякашъ, че и времето плачеше за нея Много добра бѣше буля Мариница. Тя остави две деца момчета. Бай Маринъ свари картофена чорбича. Седнаха на софрата. Всички мълчаха. Хапкитѣ имъ присѣдаха. Огънь горѣше сърцата имъ. Написахъ: Вунка Лалова Йотова с. Голѣма вода, ок. Шуменска у-ка отъ IV отд.

Баба Марта.

Грѣйна мило, топло слънчице. То стопи последния каленъ снѣгъ изъ градинитѣ и полето. Всичко живо се развесели, Птичкитѣ скачаха отъ клонче на клонче и весело чуруликраха. Малкитѣ деца весели и радостни припкаха нанавънъ като пролѣтни пеперуди. И кокичетата си показватъ своитѣ бѣли главички, като че ли самата пролѣтъ ги пращаше да съобщаватъ за нейното идване. Минзухаритѣ като свѣтли свѣщици показваха своитѣ главици. Но, ето, че се разсърди баба Марта. Разфуча се, раздра си бѣлата риза и запуща едри парцали.

За нѣколко часа затрупа всичко.

Горкитѣ кокиченца останаха подъ снѣга. Сгушили се и премръзнали отъ студъ, почнаха да плачатъ.

Врачетата се прибраха подъ стрѣхата и жално зацвѣртѣха. Хората се прибраха въ домоветѣ си и никой не се мѣркаше изъ улицитѣ.

Магда Христова,
уч. отъ III отдѣление при уч. „П. Димовъ“.

Бѣдни вечеръ.

Азъ отъ ранно детинство си спомнямъ още, какъ съ радост очаквамъ настъпването на тая вечеръ. И сега е бѣдни вечеръ. Нѣщо радостно трепти въ душата ми и мили спомени ме връщатъ години назадъ. Навънъ снѣжна покривка застилаше земята. Нощъта бѣ тиха и безмѣлвна, като че и тя се приготвяше за празника — рождението на Великия Спасителъ.

Витринитѣ на магазинитѣ блестяха съ най-разнообразни играчки и украшения за елхитѣ. Тѣ съблязняваха децата и въпрѣки голѣмия студъ, се спираха отъ витрина на витрина да се радватъ на играчкитѣ. Магазинитѣ бѣха пълни съ купувачи. Всѣки купуваше по нѣкой подарѣкъ за децата. Родителитѣ ни купиха и за насъ подарѣци и очаквахме вечерята, за да ги видимъ подъ елхата. Стъмни се. Почнаха да се чуватъ тукъ-тамъ въ тъмната студена нощъ коледарски пѣсни. Следъ малко приготвихме и масата за вечеря. Азъ много бързахъ да се свърши вечерята, за да отидемъ при елхата. Най-после мама ни покани въ стаята, където бѣше елхата. Каква тайнственостъ и красота криеше малката зѣлена елхичка. Разноцвѣтнитѣ свѣщици хвърлѣха мека свѣтлина около себе си и клонкитѣ и се отразяваха по стенитѣ като красиви тапети. Съ малкото ми братче дълго се радвахме и попипвахме ту едно, ту друго украшение на елхата.

Маргита Херувимова
ученичка IV отдѣление у-ще „Д. Войниковъ“.

бѣсния вѣтъръ съ силата на разяренъ звѣръ.

— Охъ, Божичко, какъ лице пжтувашъ, бре мжжю? Я вижъ, колко силно вѣе, все насреща ти ще е.

— Ехъ, нѣма какъ, служба е то... Ти за менъ не мисли, ами Любчо пази. Него въ тоя студъ и тая виялица не пускай отвънъ. Па и на училище да не отива—бива съ единъ день нищо не става,—издума бай Иванъ и изчезна въ тъмнината. Жената съ бързи крачки, пресвита и потрѣпваща, блѣсна вратата и се отправи къмъ печтата. Седнала до нея, тя се замисли. Мислѣше за мжжа си. Сега той е на къра, въ гората, а тамъ всичко може да го срещне, думаше на себе си така Дена—умната Иваница, както я наричаха всички въ село.

Разсѣмна се. Любчо се събуди и скочи, като да бѣ чулъ гласъ, който бързо го зовеше.

— Мамо, закъснѣхъ ли?

— За къде?

— За училище.

— Ехъ, синко, да знаешъ колко е студено отвънъ — дърво и камъкъ се пукатъ отъ студъ.

— Азъ обичамъ студътъ, майко. Нали знаешъ, мжжъ съмъ азъ, отъ студъ не се плаша. Я вижъ татко...

— Татко ти, и той, Богъ знае какво има да пати, нали все изъ горитѣ скита. Тая сутринъ излѣзе много рано и ми заръча да не те пускамъ на училище.

— На училище ли? Че какъ може?—възрази сериозно Любчо,—че днесъ азъ съмъ дежуренъ, днесъ азъ трѣбва първи да бжда тамъ.

Майкзта го спогледа и му даде да разбере, че татковата му поръка е истинска и много сериозна и, че той трѣбва добре да помисли върху нея.

Кучето излая. Майката излѣзе на двора, за да види кой идва и кого лае. Въ това време Любчо смѣтна, че сега е най удобниятъ моментъ, за да се измъкне отъ дома си, и безъ да го види майка му пхна въ торбичката си книгитѣ и единъ голѣмъ коматъ хлѣбъ, прехвърли я презъ рамо, отвори леко къщната врата, премина тихо край царевичния кошъ, зграбчи съ треперящи ржце новитѣ шейна скрити подъ коща, единъ моментъ хвърли погледъ на около си, за да види дали не го гледа отънѣкъде майка му и, като се увѣри, че тя не го забеля-

зала, хукна презъ пжтнитѣ врата къмъ улицата, като да го гонеше нѣкой. Неусѣтно той се отзова предъ голѣмия желѣзенъ мостъ, който съединяваше двата брѣга на р. Арчарица. Предъ искрящиятъ му погледъ блесна заледената рѣка. Една радостна въздишка се откърти въ гърдитѣ му.

— Ахъ, нѣма ли обѣдъ да дойде! — възкликна съ нѣжностъ Любчо и, като навѣсти истиналитѣ си уши подъ шапката, пхна шейната подъ моста въ една дупка между желѣзата и срѣдния камененъ стълбъ. Ледътъ блестяше като огледало. Той го мамѣше съ дивната си красота и му обещавахе омайни игри. Но Любчо не се подаде. Сега предъ съзнанието му изпъкна училището, учителътъ,

другарчетата, изпъкна и мисълта, че той е дежуренъ.

Измина и последния часъ. Звънецътъ удари. Училището есна отъ звънливитѣ детски гласове. Смѣхъ и закатки се носѣха изъ салона предъ изходната врата на училището.

Отшумѣ и последниятъ смѣхъ. Училището като че унѣмѣ. По едно време се чуха тѣпи, отмѣрени стѣпки. Дѣдо Стоилъ, слугата на училището, се движеше бавно отъ стая на стая—заключваше ги. Той мина край стаята на четвърто отдѣление и безъ да надникне въ нея, дръпна вратата, завъртѣ ключа. Въ тоя моментъ отвътре се разнесе високо детски гласъ: — Ей, дѣдо Стоиле, чакай бе, не ме заключвай!...

(следва)

Разходка до хижата.

Ясенъ зименъ день. Снѣгътъ бѣше доста натрупалъ. Всичко наоколо се бѣлѣше. Този день бѣше недѣля. Азъ и родителитѣ ми направихме една разходка до хижата. Изъ пѣтя срещнахме много други хора, които сжщо така отиваха до хижата. Азъ много се радвахъ на хубавитѣ мѣстности. Следъ единъ часъ пѣтъ, стигнахме до хижата. Като влѣзохме вътре, азъ си съблѣкохъ палтото. Тамъ поседѣхме докато се стоплимъ и следъ това излѣзохме навънъ. Тамъ татко ме повика и ми каза: „Ето шейна, пѣрзалай се!“ До като азъ се пѣрзалахъ, татко ми правѣше снѣженъ човѣкъ. Отидохъ и азъ да му помагамъ, но не си бѣхъ завила главата и той ме запита: „Защо не си се завила? — да не мислишъ, че сега е лѣто? — По скоро да отидешъ и се завиешъ добре!“ Азъ се върнахъ въ хижата и си взехъ шалчето. Когато се върнахъ пакъ при татко, човѣкътъ бѣше вече готовъ. Азъ му се радвахъ много, но трѣбваше да го оставимъ да спи самъ на студа. Сбогувахме се съ него се върнахме пакъ по домоветѣ си.

Ангелинка Стефанова,
ученичка отъ III отдѣление при
„Петъръ Димовъ“
Шуменъ.

Трифонъ-зарѣзанъ.

Хубавъ слънчевъ день. Небето е лазурно синьо. Малки бѣли облачета плуватъ като ладии и играятъ съ свѣтлитѣ слънчеви лжчи. Лозаритѣ, облѣчени въ празнично облѣкло, весели, засмѣни трѣгватъ да зарѣзватъ. Трифонъ, вземалъ ножицата, отива да зарѣзва. Следъ него лозаритѣ, наловили се въ хорото, което кръшно се изви-
г а т ъ. Гайдарджията надува шарената гайда, а тя пици ли, пици...

Играчитѣ тропатъ, скачатъ, провикватъ се високо, за да ги чуе стопанина на ближната кжща и ги почерпе съ чашка вино. А той не чака по-вече и излиза съ пѣленъ котелъ.

Стигнаха лозето. Трифонъ клекна предъ лозата, полѣ я съ вино и каза: „Дай, Боже, догодина по-вече“. Отрѣза прѣчка, нави я на вѣнче и я постави на врата си. Всички го последваха и се накичиха съ вѣнци отъ лозови прѣчки. Гайдата пакъ писна. Кръшното хоро се съживи.

Слънцето се усмихна, прати последнитѣ си милувки, залѣзе и розовото сияние угасна.

Синьора Барухова
уч-ка отъ II класъ
с. Осмаръ, Преславско.

Нашето село

Мили, непознати другарчета,

Ето, азъ ще ви разкажа за нашето малко, но китно и спретнато селце. Сгушило се е между три хълма, обрасли съ кждреви лози и череши. Елате презъ май, за да ядете сочни червени и бѣли череши. Елате презъ есеньта, за да вкусите отъ тѣхнитѣ кехлибарени гроздове, които отиватъ чакъ въ чужбина за радостъ на децата. Гъмжи тогава селото отъ пѣргави работнички, които чистятъ гроздето, редятъ въ щайги и опаковатъ въ разноцветъ на хартия — приготвятъ го за странство. Ечатъ лозята отъ гласовити, червено бузести берачки.

Ехъ, нѣма ли да дойде пакъ есень!

Да се изкачимъ, мили другарчета, на хълма, по който е минала пролѣтътъ и обсипала съ цвѣтя отъ своитѣ свилени коси.

Погледнете, съ хубаво изметенитѣ дворове, съ китнитѣ градини, съ високитѣ масивни кжщи и правитѣ

улицы не прилича ли селцето ни на малко градче? Вие се чудите на оная величествена сграда, която се издига срѣдъ селото! Това е читалището съ голѣмъ театраленъ салонъ, въ който даваме вечеринки и забави.

Въ дѣсно се издига общинското управление, а до него кооперацията. Не далечъ, ей, тамъ е църквата. Виждате ли она обширенъ дворъ ограденъ съ желѣз-не ограда, а срѣдъ него сграда? Това е дома на просвѣтата.

Да влѣземъ въ училищния дворъ и се изкачимъ по каменнитѣ стѣпала, за да влѣземъ въ коридора. Пийнете си отъ бистрата, студена осмарска вода, идеща отъ модерния водопроводъ.

Е, не ви ли харесва мили другарчета, селото ни?

Йорданка Стоянова
уч. отъ II кл.
с. Осмаръ, Преславско.

Дѣдо ми.

Дѣдо ми е роденъ въ Старо - планинското село Осиково. Тамъ той е прекаралъ своето детинство.

Презъ руско-турската, освободителна война семейството му било принудено да се засели въ друго село — Тлачене. Тамъ той отрасналъ и се оженилъ. Въ 1912 година дѣдо продалъ дѣла, останалъ отъ баща му и заедно съ жената, децата и стадата си се преселилъ въ село Върбакъ, близо до Шуменъ. Тука започналъ да купува ниви. Въ едно кратко време успѣлъ да се замогне. Съ голѣмъ трудъ, постоянство и икономия той успѣлъ да удвои и утрои имотитѣ, останали отъ баща му.

Но дѣдо ми е билъ и честенъ. Никога не се е напивалъ, никого не е излѣгалъ, никого не е оскърбилъ. На всѣкого добро е направилъ. Той билъ и редовенъ въ работата си. Неговитѣ ниви били най-дълбоко изорани, най-добре наторени. Но затова пѣкъ

е билъ и щедро награждаванъ: Радвалъ се на най-хубави и изобилни храни. Билъ е и добъръ пчеларъ. Предъ кжщата му е билъ пчелинѣтъ. Пчелитѣ му давали медъ и примѣръ съ трудолюбието си. Ако нѣкой се разболѣлъ и му се доядвало медъ, то ще иска отъ дѣда си Георгя, така се казва дѣдо ми. Билъ е и скотовѣдецъ. Радвалъ се на хубавъ и здравъ добитѣкъ. Стотици глави овци и кози се прибирали вечеръ отъ паша.

Сега той живѣе въ сжщото село — Върбакъ и прекарва спокойно старинитѣ си, заобиколенъ отъ своитѣ синове, дѣщери, снахи и внуци. Често ще го видите въ пчелина да поправя нѣкой кошерь, или да нагледва пчелитѣ. При вса, че на гърба му тегнатъ седемдесетъ години, той си е изправенъ и се надѣва да живѣе още дълго.

Георги П. Петровъ
уч. II в. кл.
II Шуменска прогимн.
гр. Шуменъ, 23. II. 1938 г.

Хараламбий.

(Съчинение).

Хараламбий се празнува на 23. II. Този празникъ е християнски. На този празникъ се подаватъ медени питки. Петъ медени питки се подаватъ по махалата. Три малки се слагатъ подъ покрива на кжщата, една на тавана и още една предъ дама. Други четири се слагатъ на четиритѣ края на селото. Тѣ се завиватъ въ нови кърпи. До питкитѣ се оставя и паничка съ медъ. Паничка съ медъ се оставя въ църква — нарича се „Харалански медъ“ и е много

лѣковитъ. Той седи тамъ четиридесетъ дни. Питкитѣ се подаватъ рано на Хараламбий за здраве. Едно време по земята ходѣла лоша болестъ — чума, която изморявала хора и животни. Затова всички бѣрзали да ѝ подадатъ питки за да не имъ прави пакости.

Всичко това ми разказа моята стара баба. Тя знае много нѣща, затова азъ много я обичамъ.

Маринка Дѣлева
уч. отъ I класъ № 22
отъ с. Осмаръ.

Краятъ на първия учебенъ срокъ.

Вали снѣгъ. Въ класната стая е тихо. Часъ по рисуване. Погледътъ ми бѣга навънъ презъ прозореца. Снѣжничкитѣ ме увличатъ съ себе си. Обхваща ме дрѣмка. Изглеждамъ другаритѣ си — почти никой не рисува. Единъ върти замислено четката въ устата си, другъ подпира глава безъ да вижда, че измърсената му отъ бои ржка слага отпечатъкъ върху лицето му, трети усилено рисува, но и той мисли за друго. Особено настроение е обхванало менъ и всички. Следъ малко ще видя резултата отъ тримесечния си трудъ. Струва ми се, че часътъ се е превърналъ въ нѣщо безкрайно, а минутитѣ — въ часове. Звънецътъ удря и ме изтрѣгва неволно отъ замислеността ми. Излизамъ навънъ. Снѣгътъ е направилъ дебела покривка. Игритѣ и веселието на двора почватъ буйно, неудържимо, но днесъ тѣ сж, сякашъ, пресилени. Всички разговори се водятъ все за едно — за книжкитѣ и успѣха. Скоро последното междучасие свършва. Влизаме въ стаитѣ. Пѣсни, викове. всичко се смѣсва въ страшенъ шумъ. Идва класната наставница. Съ твърдъ и спокоенъ гласъ

обажда имена и раздава книжкитѣ. Въ стаята става много, много тихо. Дотолкова тихо, че чувамъ тревожното биене на сърдцата на другаритѣ си и прѣщепането на огъня въ печката. Азъ имамъ вѣра въ себе си. Идва моятъ редъ. Вземамъ книжката си и, безъ да я отварямъ, сѣдамъ на чина. Когато класната наставница излиза, шумътъ отново избухва. Азъ избѣгвамъ навънъ, отварямъ книжката си и... замръзвамъ! Две едри петорки ме гледатъ оттамъ и иронично се хиятъ. Какъ? възможно ли е това? Пакъ гледамъ, но тѣ не се махvatъ, значи вѣрно е... Сбогомъ подарѣци, сбогомъ ски!

Снѣгътъ вали. Отъ класната стая донувамъ викове, заплашвания, радостни възклицания. Наистина, имамъ отлична книжка, но защо сж тия петорки? Снѣгътъ около мене се усилва все повече, сякашъ, иска да премахне мжката и недоволството ми. За мигъ азъ ги забравямъ, но тѣ — дветѣ петорки пакъ се явяватъ и растатъ, растатъ...

Стойчо Николовъ Стойчевъ
III 6. кл. I-ва Шум.
„Нанцова“ прог.

Трифонъ-зарѣзанъ.

Изъ пазвата на лазурното и ясно небе се показва огненото слънце. Лжче зарнитѣ му лжчи събудиха Трифонъ-зарѣзанъ. Въ зори трѣгна той да зарѣзва лозето си съ косеръ въ ржка. Среднала го Св. Бого-родица и му каза:

— Не отивай на лозе, защото е празникъ. Но Трифонъ отишелъ. Щомъ влѣзълъ въ лозето, изкочилъ заякъ. Трифонъ посѣгналъ да го удари съ косера, но се случила беда. Косерътъ подскочилъ и му отрѣзълъ носа.

Отъ тогава лозаритѣ празнуватъ тоя празникъ. Селото ечи отъ пѣсни, смѣхове. Залюлъ се кръшно хоро. А има ли нѣщо по хубаво отъ хорото?

Съ кръшно хоро стигатъ на края на селото. Почна се водосвета. Отправиха се горещи молитви за плодородието на лозята. Единъ клекна до лозата, залѣ я съ вино и каза:

— Тази година бѣше малко, догодина по-вече. Гайдата писна пакъ. Съ викове и пѣсни стигатъ предъ читалището.

Слънцето се усмихна дружелюбно и залѣзе.

Иванъ Параскевовъ
уч. отъ II класъ с. Осмаръ,
Преславско.

Гатанки:

- 1) Високъ Тодоранъ, въ злато окованъ
Коса има, глава нѣма
- 2) Виено, сукано, на голѣма мжка турнато.
- 3) Шумъ, шумъ, бѣла невѣста излѣзла на надворъ
- 4) Ти го биешъ, ти го триешъ, то ти дава да ядешъ.
- 5) Отъ тукъ брѣгъ, отъ тамъ брѣгъ, на срѣдата бѣлъ снѣгъ.
- 6) Вържи, коли, — кръвъ не пуска.
- 7) Ходи, броди — пѣтъ не става
- 8) Дълга Неда все снѣгъ я вали, пѣкъ не може да я покрие.
- 9) Чичо много обича стрина, пѣкъ тя все лошо му докарва и честичко обиятъ,
- 10) Говедата въ двора, опашкитѣ имъ — отвѣнъ.
- 11) Старъ дѣдо, тюпюнъ си пуши.
- 12) Желти прасета въ виръ лежатъ.
- 13) Единъ дѣдо е облѣченъ съ 15 кожуси и пакъ, кога е студено, замръзва.
- 14) Старъ дѣдо съ побѣлѣла брада. Брадата му надолу, краката му на горе.

Трифоновденъ (съчинение)

Тъмният мракъ се прибира. Изтокъ разтвори голѣми порти, показа се засмѣно февруарското слънце. Забиха тържествено камбанитѣ въ веселото утро. Трифоновъ денъ е. Тѣ зоватъ лозаритѣ да отидатъ на панахида, да се помолятъ за грѣшнитѣ души на мъртвитѣ си другари. Следъ панахидата всички се прѣснаха по домоветѣ си. Но не мина часъ. екнаха пискливитѣ гласове на веселитѣ гласови гайди. Всички лозари се занизаха съ бѣклици къмъ селския межданѣ. Съ игри и веселия викове тѣ стигнаха до лозята. Събраха се на високото бърдо до лозята, играха, пѣха и се веселиха. На тръгване, всѣки отиде въ лозето си да зарѣже съ веселие, за да бжде весела и беридбата на плода.

Азъ, кто видѣхъ, че се връщатъ, набързо облѣкохъ премѣната си и тръгнахъ къмъ площада. Тамъ заварихъ моитѣ другари, очакватъ съ нетърпение дѣдо Трифонъ да пристигне както миналата година, облѣченъ въ дългъ кожухъ, съ бѣла брада, а на главата венецъ отъ лозовини. Сеоналъ е въ малка кола возена отъ мулета. Но когато влѣзоха въ село, ние се много изненадахме, защото не видѣхме оня великолепенъ старецъ, а портрета на покойния нашъ веселъ съселянинъ, който се обвличаше като св. Трифона. Наскърбиха се всички, но не напуснаха веселбата. Писнаха гласови гайди, изви се крѣшно хоро. Играяха лозаритѣ съ вѣнци отъ лозовини и бѣклици въ рѣце. Играхме и ние до късна вечеръ.

Трифоновъ денъ въ село се празнува много тържествено.

Гергни Милева.
учен. I кл. с. Дибичъ

Зимни ноци.

Нашето семейство се състои отъ шестъ члена: старата ни баба, татко, мама, по-голѣмата ми сестра, азъ и петгодишното ми братче. Всѣка вечеръ, когато мракъ се разтели надъ село, всички се прибираме въ кѣщи. Щомъ си дойде татко, навечеряме се, и следъ това малкото ми братче вземе гадулката си и почва да свири. Като заскачае изъ кѣщи ние, малкитѣ! Па като вземе татко да свири, да пѣе, наставя голѣма веселба. Уморимъ ли се, насѣдваме край баба и тя почва да ни разказва приказки. Тя е стара много стара, но какъ хубаво приказва и какъ чудно пѣе стари пѣсни! Тѣй съ свирни, пѣсни, и стари приказки отъ баба ние прекарваме дългитѣ зимни ноци.

Добра Бойчева
уч. III кл. Дръ Стамболски

ХРОНИКА

Книгата Невижданъ врагъ, обещава за най-хубавото съчинение за Хараланпей, се дава на Маринка Дѣлева, уч-ка отъ I кл., с. Осмаръ.

Книгата е подарена отъ автора-госп. Чилингировъ и носи неговия подписъ.

За най-хубавото описание Деня на освобождението ще се даде книгата „Детски дни“ отъ сѣщия авторъ.

На 19 т. м. ученицитѣ отъ II прогимназия представиха хубавата оперета „Божиятъ дѣлъ“.

Малкитѣ ученици играха като артисти.

Балета бѣше чудесенъ.

Ние поздравляваме всички, взели участие въ представлението и тѣхния неуморимъ ржководителъ — г-нъ Здравко Стояновъ.

Ученицитѣ всѣкога могатъ да направятъ много, стига да има кой да ги ржководи.

Сѣщата оперета ще бжде представена за граждани и ученици, по случай конференцията на учителитѣ на 17, 18 и 19 априлъ, а презъ м. май за учащи.

Решили ребуситѣ отъ бр. 4.

1. Е. Иовчевъ, III отд. Шуменъ.

2. Рад. Харизановъ, III кл., Шуменъ.

3. Б. Ивановъ, II кл. с. Злокученъ.

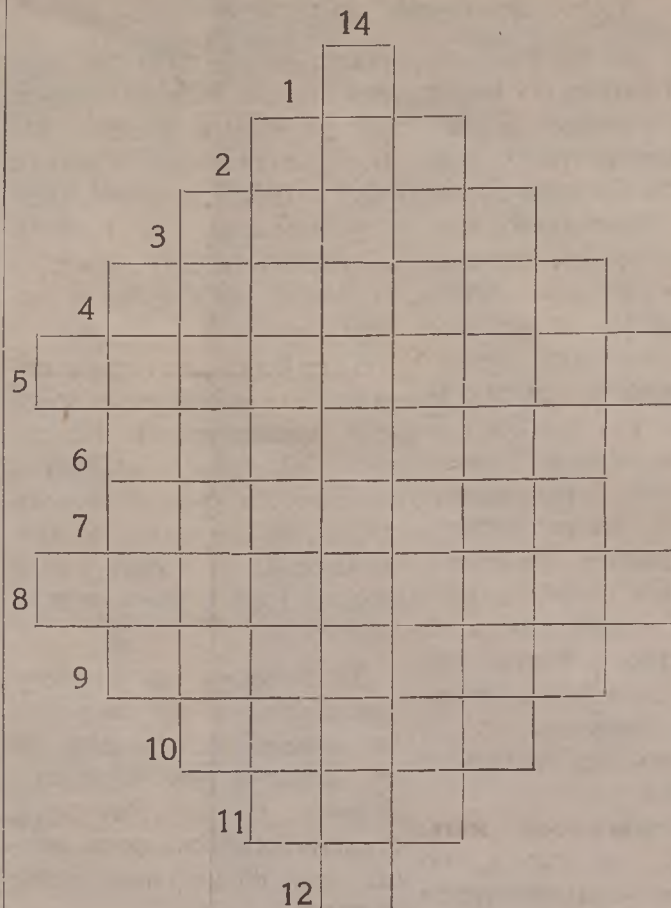
Когато изпращате ребуси за печатане, попълвайте ги.

Не оставяйте квадратчетата праздни. Такива нѣма се печататъ.

Отбѣгвайте чуждитѣ думи.

Българскиятъ езикъ е достатъчно хубавъ и богатъ. Не забравяйте това.

РЕБУСЪ

1 Граматически съюзъ

2 Дърво

3 Рибa

4 Видъ обуца

5 Цвѣте

6 Мѣсто за спиране

7 Византийски императоръ

8 Южни плодове

9 Стари жители на Балкан. п-овъ

10 Украшение

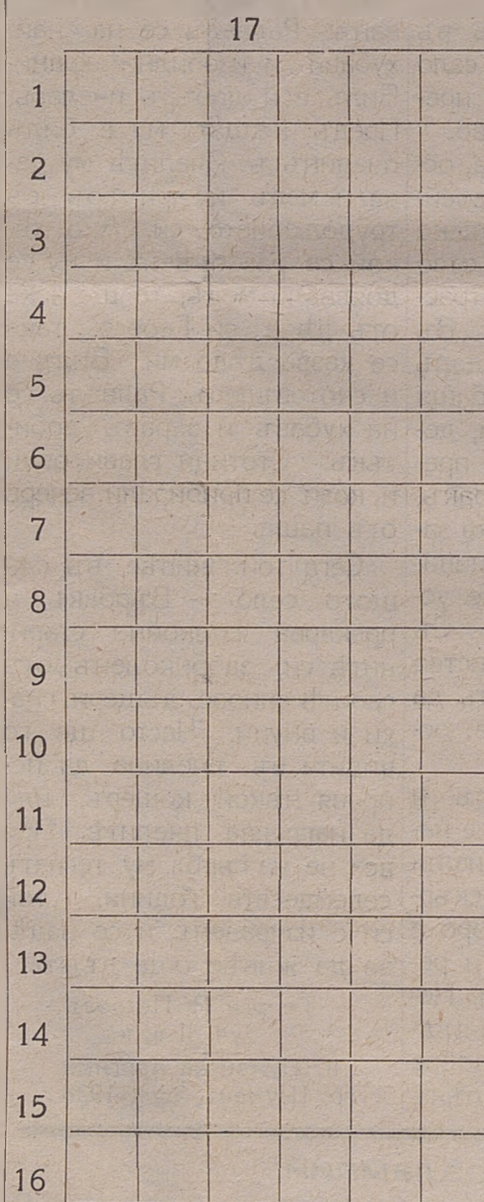
11 Часть отъ тѣлото

12 Предлогъ

14 Български писателъ

Съставилъ Йорданъ Даневъ у-къ III кл. -с. Злокученъ

РЕБУСЪ

1 Градъ въ Македония

2 Металъ

3 Столица въ Европа

4 Село въ Родопитѣ

5 Историческо село

6 Предметъ изучаванъ въ основн. училище

7 Областенъ градъ въ България

8 Градъ въ Добруджа

9 Житно произведение

10 Денъ отъ седмицата

11 Коледарски подарѣкъ

12 Български войвода

13 Женско име

14 Старинното име на Бургасъ

15 Земледѣлско сѣчиво

16 Държава въ Европа

17. Отъ горе на долу се чете приветствие.

Задава Атанасъ попъ Константиновъ уч. IV отд. уч. „Петъръ Димовъ“-Шуменъ

Деца, нашата свобода струва 200,000 ЖЕРТВИ, безброй страдания, рѣки отъ майчини сълзи, много, много милиони! Пазете я, защото изгубимъ ли я,

ще бждемъ загубени като народъ. Турцитѣ не мо-наха да ни претопятъ, че бѣха простити отъ насъ, но другитѣ днесъ.. Пазете я!

СЛЪНЧО.

Слънчо честити на читателчетата си Баба Марта и имъ пожелава да да не се отспиватъ. Зерътя приспива малкитѣ, а пѣкъ, ранно пиле рано пѣе.

Печатн. Прес. Търговски & Синове-Шуменъ